

quod abdicatio juris in cujuscunque rei proprietate, & in usu ejus est sancta, & meritoria propter Deum, & a Christo in seipso servata, Apostolis imposita, & ab ipsis sub voto assumpta: nec propter hoc usus facti ad sustentationem naturæ in Christo, & Apostolis convincitur esse non justus: sed tanto justior atque perfectior, & Deo acceptior, & mundo exemplarior, quanto plenius renunciatum fuerit omni juri, per quod potest sic utens pro usu hujusmodi quomodolibet contendere, vel in judicio litigare. Quæ quidem assertio continet multa falsa: cum neque Christum expropriationem prædictam omnis juris in cujuscunque rei proprietate, & in ejus usu in se servasse, nec eam imposuisse Apostolis, neque sub voto ab ipsis fuisse receptam, Evangelica seu Apostolica doceat historia, sed contrarium evidentius manifestat. Quod autem in prædicta assertione adjicitur, quod per abdicatorem juris prædicti, videlicet proprietatis, is usus facti ad sustentationem naturæ in Christo, & Apostolis non convincitur esse non justus, sed tanto justior, &c. impossibilitatem includit, & errorem dictum hujusmodi evidenter. Impossibile enim est actum humanum extrinsecum esse justum, si exercens actum ipsum nullum jus habeat illum exercendi: imo non justus, seu injustus necessario convincitur talis usus. Item est absurdum, & erroneum, quod actus alicujus non habentis jus actum hujusmodi faciendi, sit justior & Deo acceptior, quam habentis, cum concludat actum injustum justiore, & Deo acceptiore existere, quam sit justus. Ex præmissis autem inferre nituntur (ut fertur) quod prædictorum summorum Pontificum definitio, quam definiunt de paupertate Christi, & Apostolorum, ac fratrum Minorum prædictorum regula (prout superius expresserunt) per nos non potuit mutari, proculdubio falsa assertio, dicendõ prædecess. nostros definitivè talia, ut superius est probatum, & adhuc sic loquentes, dum per talia constitutiones nostras impugnare satagunt, constitutiones illas, quibus se adjuvant, ostendunt, (si eorum falsæ assertiones veræ existerent) fore invalidas, erroneas & infirmas. Si enim nobis non licuit contra constitutionem Nicol. IV. prædecess. nostri, in qua se fundant præcipue, aliquid statuere commune, nec sibi licuit contra statuta Gregor. Innoc. & Alexandri prædictorum statuere, aut aliquid declarare, quod tamen ipsum fecisse [secundum eorum assertionem] noscitur evidenter: cum enim illi declaraverint, quod ordo Minorum habet usum earum rerum, quas licet eis habere, quod ad usum juris est referendum necessario, ut superius est probatum: ipse vero secundum ipsos statuit, quod nec ordo, nec fratres jus utendi habeant, sed tantummodo simplicem usum facti: & insuper ordinavit, decrevit & statuit hujusmodi constitutionem, ordinationem, & declarationem suam duntaxat a fratribus ipsis præcisæ, & inviolabiliter perpetuis temporibus observandam: constat non solum, quod contra declarationes prædecess. prædictorum ordinaverit, sed ipsum illas, quantum ad ea, quæ sua declaratio continet, etiam revocasse. Ipse quoque prædecessor noster in sua declaratione subjungit, ad sedis Apostolicæ declarationem, & ordinationem eorum, & circa ea, quæ ipse declaraverat, pertinere, sic dicens: si quid in prædictis ambiguitatis emerferit, hoc ad culmen sedis Apostolicæ deducatur, ut ex auctoritate Apostolica sua in hoc manifestetur intentio, cui solum concessum est in his statuta condere, & condita declarare: cujus tamen contrarium asserunt hujusmodi assertores. Adhuc patet, quod asserunt, esse falsum: licet enim Innoc. III. prædictus in generali Concilio interdixisset novas religiones institui, tamen successores ipsius [non obstante interdicto hujusmodi] plures leguntur ordines confirmasse, qui etiam (aliquibus exceptis) fuerunt postea per Gregor. IX. prædecessorem nostrum dissoluti certo modo in Concilio generali. Si igitur post interdictum generalis Concilii, licuit

summis Pontificibus non confirmatos ordines confirmare, & eorum successoribus sic confirmatos in totum dissolvere, non est mirum, si quod declarat circa regulas ordinum solus summus Pontifex, vel ordinat, liceat ejus successoribus declarare, seu alias immutare. Patet autem, quod neque Honorii confirmatio, neque Gregorii, neque Alexandri, neque Nicolai prædictorum facta fuerit in Concilio generali, cum per nullum ipsorum fuerit generale Concilium celebratum, licet Innoc. IV. celebravit Concilium generale, tamen in illo, nec auctoritate alicujus Concilii facta fuit ipsius declaratio supradicta. Nicolaus autem IV. nec celebravit generale Concilium, nec aliquid circa dictam regulam declaravit. Gregorius autem IX. prædictus nec confirmavit, nec declaravit dictam regulam: sed in generali Concilio, ubi cassati fuerunt nonnulli mendicantium ordines, dictorum fratrum Minorum, & Prædicatorum ordines non cassavit, sed asseruit approbatos, sic dicens: ad eos, quos evidens ex eis utilitas Ecclesiæ universali proveniens perhibet approbatos, præsentem non patimur constitutionem extendi. Præterea dicant nobis, ubi legunt assertiones hujusmodi, quod ad fidem, vel mores pertineat, Christum, & Apostolos non habuisse in his, quæ habuerunt, nisi simplicem usum facti: profecto directe hoc ad fidem non pertinet, cum de hoc articulus non sit aliquis, nec sub quo valeat comprehendere, ut patet in symbolis, in quibus articuli fidei continentur: nec etiam reducte, ne quasi hoc sacra Scriptura contineat, quo negato tota Scriptura sacra redditur dubia: & per consequens articuli fidei, qui habent per Scripturam sacram probari, redduntur dubii & incerti, hoc enim in Scriptura sacra non potest, sed contrarium reperiri. De fratribus autem Minoribus prædictis constat, quod de ipsorum paupertate, & simplici usu facti, seu de dominio eorum, quæ ipsis offeruntur, quod summus Pontifex illud sibi, & Romanæ Ecclesiæ reservaverit, vel potuerit reservare, nec quod illud reservatum successoribus abjicere non liceat, si hoc expedire viderit, seu quod procuratores constitutos auctoritate summi Pontificis pro negotiis ordinis prædicti successor revocare non valeat, in prædictis symbolis, Evangelio, neque actibus Apostolorum, & epistolis mentio aliqua non habetur. Unde non possunt ex prædictis concludere, nisi falso, quin contra ordinata per summos Pontifices circa talia valeat successor aliud ordinare: quod Nicolaus præfatus expresse in sua declaratione inseruit, ut superius plenius continetur. Nos itaque, ne fabricatores mendaciorum hujusmodi, ac etiam assertores de tam pestifera, erronea, & damnata doctrina, confutatione, ac confusione utique omni digna, gloriari valeant, & alios trahere in errorem, cum ausu arreptando, ac petulantia in probata ausu defendere publice fuerint damnatam per constitutionem prædictam hæresim, ac etiam probare, videlicet quod Christus, & ejus Apostoli in iis, quæ habuisse leguntur, tantum habuerint absque jure aliquo simplicem usum facti, ex quo (si verum esset) sequeretur usum Christi fuisse non justum, quod profecto blasphemiam continet, & est catholicæ fidei inimicum, cum hoc de pertinaci animositate, ac erronea non sit dubium processisse: omnes & singulos, qui verbo ac scripto se vel alium seu alios talia publice præsumpserunt, ipsos quoque, qui eos docuerunt in talibus, & ut præmissa facerent, in damnatam incidisse hæresim, ac ut hæreticos evitandos fore, de fratrum nostrorum consilio declaramus. Si quis autem damnatas per constitutionem, cum inter prædictam, hæreses, vel ipsarum alteram, deinceps scienter verbo, vel scripto defendere, vel approbare præsumpserit, de fratrum eorundem consilio decernimus, ut tanquam hæreticus ab omnibus evidenter habeatur. Adhuc quod constitutionem nostram, Ad conditorem canonum, supradictam infra

no ausu impugnare nisi sunt (sicut fertur) districtus de eorundem fratrum consilio inhibemus, ne quisquam contra definita, ordinata, seu facta per ipsam verbo, vel scripto scienter approbet aliquid, vel defendat. Si quis vero contra præsumpserit, tanquam contumax, & rebellis Romanæ Ecclesiæ ab omnibus habeatur. Nulli ergo &c. Data Avenion. IV. Idus Novembris, Pontificatus nostri Anno 9.

CONSTITUTIONUM VIGINTI JOANNIS XXII.
FINIS.

EXTRAVAGANTES
COMMUNES

A

DIVERSIS ROMANIS PONTIFICIBUS
POST SEXTUM EDITÆ,
CUM SUIS (UT VOCANT) SUMMULIS.

TITULUS I.

DE CONSUETUDINE.

CAP. UN.

Consuetudo impediens, ne Legati sedis Apostolicæ recipiantur, non valet: & illa non obstante Legati ipsi sunt ab omnibus recipiendi, & eos impediens ipso facto excommunicationem incurrit, & eorum terra Ecclesiastico subijciuntur interdito.

Joannes XXII. [Anno 1318. Romæ.]

Super gentes, & regna Romanus Pontifex a Domino constitutus, cum personaliter singulas regiones circumire non possit, nec circa gregem sibi creditum curam pastoralis sollicitudinis exercere: necesse habet interdum ex debito impostæ servitutis, suos ad diversas mundi partes (prout necessitates emerferint) destinare Legatos, qui vices ipsius supplendo errata corrigant, aspera in plana convertant, & commissis sibi populis salutis incrementa ministrent. Veruntamen aliqui hujusmodi officium, & potestatem ipsius Romani Pontificis, quam non ab homine, sed a Deo recepit, sub suo arbitrio redigere molientes, Legatos ipsos, nisi ab eis petiti fuerint, vel de beneplacito eorum transmissi, sibi terras subjectas [dicentes hoc eis de consuetudine competere] ingredi non permittunt. Nos hujusmodi consuetudinem, non tam irrationabilem, quam nonnunquam animarum salutem contrariam, detrahentemque Apostolicæ potestati, auctoritate Apost. penitus reprobantes, Legatos ipsos ab omnibus, cujuscunque præminentie, conditionis, aut status fuerint, debere admitti decernimus: nec eos prætextu cujusvis consuetudinis impediri posse a quoquam Christiano nomine gloriante, quo minus regna, provincias & terras quaslibet, ad quæ ipsos destinari contigerit, ingrediantur libere, ac commissæ sibi legationis officium exerceant in eisdem.

TITULUS II.

DE POSTULATIONE

PRÆLATORUM.

CAP. UN.

Minores XXVII. annis seculares, & mendicantes religiosi ad certas Ecclesias prohibentur postulari: & puniuntur tam postulantes, quam postulati.

Joannes XXII.

Dispendiis, & periculis variis, quæ ex subscriptionibus postulationibus possent Ecclesiis evenire, & vacationum diurnitatibus, quæ consueverunt nonnunquam ex postulationibus irrationabilibus provenire, ac dispendiis, quæ inde frequenter Ecclesiæ incurruunt, ad futuram rei memoriam obistere cupientes: illum, qui vigesimum septimum non attigerit annum, ad cathedralem, necnon professorem cujusvis mendicantium ordinis ad inferiores cathedralibus Ecclesias, ad monasteria extra suos ordines postulari edito perpetuo prohibemus. Quod si fecus postulatum fuerit, & attentatum, irritum ac nullius penitus sit momenti. Et qui scienter processerint ad eandem, ea vice postulandis

Y y y 2

ac

ac eligendi potestate privatos, ac beneficiis, quæ in ipsa obtinebunt Ecclesia, ad quam postulationem hujusmodi fecerint, per triennium noverint se suspensos. Postulatos vero, qui postulationis de se factæ negotium fuerint per se, vel per alium in Romana curia prosecuti, illud ibi proponi in publico, vel privato Consistorio facientes, etiam se duntaxat dispositioni sedis Apst. committendo, si se annum XXVII. non attigisse sciveriat (ut præfertur) usque ad XXXV. annum; cæteros vero seculares & religiosos extra suorum administrationes ordinum perpetuo ineligibiles ac impostulabiles esse decernimus, ac profus inhabiles ad quascunque dignitates Ecclesiasticas, & beneficia quælibet obtinenda.

TITULUS III.
DE ELECTIONE.
CAP. I.

Multis probat argumentis, promotos in curia non debere ad propria redire sine literis sue promotionis. Qui si secus fecerint, pro Prælati non sunt habendi, pœnasque incurrun hic expressas. Et de ista extravaganti facit mentionem Pannor. in cap. qualiter. de elect. dicens: quod nullus, antequam habeat literas Apostolicas super sua promotione, debet administrare, nec debet recipi ab Ecclesia tanquam Prælati: alias recipientes, & receptus incurrun pœnam, de qua hic.

Bonifacius VIII. [an. 1300. Romæ.]

In junctæ nobis debitum servitutis exposcit, ut qui ad reformandos in Clero mores & actus (prout nobis ex alto permittitur) solertius intendimus, ibi præcipue reformationis accommodatæ remedium apponamus, ubi majus respicimus periculum imminere. Sane quam periculosum existat, quod aliquis in officio, dignitate, vel gradu fore se asserat, & pro tali etiam habeatur, nisi prius ipse, quod asserit, legitimis ostenderit documentis, tam ex civilibus, quam ex canonicis institutis colligitur evidenter. Asserenti namque cum mandatis Principis se venisse, credendum non est, nisi hoc scriptis probaverit. Nec similiter creditur se asserenti Legatum. Nunquam enim Apost. sedis moris fuit, absque signatis apicibus undecunque legationem suscipere. Sed nec dicenti se delegatum sedis ejusdem creditur vel intenditur, nisi de mandato Apostolico fide doceat oculata. Similiter Clerici ad alienam dioccesim sine suorum ordinariorum literis venientes, nec in suis recipiantur ordinibus, nec ad superiores ascendant. Clerici quoque & Monachi, qui de suis civitatibus ad alienam urbem proficiscuntur (nisi muniti veniant suorum literis Prælatorum) non sunt Clerici vel Monachi reputandi. Si quis præterea in Clerum electum se dicat, si Sacerdotem sese nominet, hoc scrutandum est: quia non sine periculo est in talibus communicatio indiscussa. Quod autem in illis, qui se Episcopos, vel superiores Prælatos, aut etiam Abbates, Priores, seu alios monasteriorum Rectores, quocunque nomine censeantur, appellant, sit discussio celebris & diligens facienda, luculenter apparet: si scandala & pericula gravia (quæ ipsorum parere possent communicato indiscussa) diligentius attendantur. Hinc nos evidens evocat ratio, ut cum præmissis aliis casibus, qui minoris existunt periculi, sit ex constitutionibus editis jam provisum, hunc ultimum, qui pericula graviora minatur, nequaquam sine provisionis opportuna remedio relinquamus. Præsenti itaque perpetuo valitura constitutione sancimus, ut Episcopi & alii Prælati superiores, necnon Abbates, Priores & cæteri monasteriorum regimina exercentes, quocunque nomine censeantur, qui apud dictam sedem promoventur, aut confirmationis, consecrationis, vel benedictionis munus recipiunt, ad commissas eis Ecclesias & monasteria absque dictæ sedis literis hujusmodi, eorum promotionem, confirmationem, consecra-

tionem, seu benedictionem continentibus accedere, vel bonorum Ecclesiasticorum administrationem accipere non præsumant: nullique eos absque dictarum literarum ostensione recipiant, aut eis pareant vel intendant. Quod si forsitan contra præsumptum fuerit, quod per Episcopos, Prælatos, Abbates, Priores, & alios monasteriorum regimina exercentes prædictos medio tempore actum fuerit, irritum habeatur: nec quicquam interim iidem Episcopi, vel Prælati, Abbates, Priores, vel regimina exercentes, de Ecclesiis, vel monasteriorum proventibus percipiant eorundem. Capitula vero & Conventus Ecclesiarum, & monasteriorum ipsorum, & alii quicunque, ipsos absque hujusmodi dictæ sedis literis recipientes, vel obediens eisdem, tandiu sint a beneficiis suorum perceptione suspensi, donec super hoc ejusdem sedis gratiam meruerint obtinere. Similiter quoque Episcopi, Prælati, Abbates, Priores, & alii monasteriorum regimina exercentes prædicti, solito fidelitatis & obedientiæ juramento non præstito, Illi etiam Pontifices, quos apud prædictam sedem pallium contingit recipere, absque literis traditionis ipsius pallii nequaquam ab eadem discedant: discedentes vero [quocunque hujusmodi juramentum præstiterint, & literas obtulerint] nihil de ipsarum Ecclesiarum, & monasteriorum proventibus percipiant: & quicquid interim per eos [ut de aliis prædictis] actum fuerit, viribus non subsistat.

CAP. II.

Si religiosus electus non petierit ipse, vel ejus electores licentiam consensendi, intra tempus moderandum pro presentia, vel absentia superioris, est eo ipso privatus jure sibi ex electione quæsto, & possunt electores alium eligere. h. d. addit. ad c. quam sit. de elect. in 6.

Benedictus XI. [an. 1304. Romæ.]

Si Religiosus, qui absque sui superioris licentia electioni de se factæ consentire non potest, illam post electionem sibi præsentatam, vel ejus electores, intra tempus pro ejusdem superioris præsentia, vel absentia moderandum, nequaquam obtineat, dat generale Concilium Lugdunense electoribus extunc ad electionem aliam procedendi liberam facultatem. Verum quia frequenter dubitatum est, an etiam sit eo ipso jure (si quod ei competeat ex hujusmodi electione) privatus: statuimus illo eum hoc ipso fore privatum.

CAP. III.

Quatuor Patriarchalibus Ecclesiis vacantibus, statuitur illis non posse provideri Romano Pontifice inconsulto: quod si secus factum fuerit, irritum decernitur.

Idem.

Sancta & Romana Ecclesia, quæ disponente Domino super omnes alias ordinariæ potestatis obtinet principatum a Deo, utpote mater universorum Christi fidelium, & magistra, quatuor Patriarchales sedes instituit, inter quas post ipsam Romanam Ecclesiam, Constantinopolitanam primum, Alexandrinam secundum, Antiochenam tertium, & Hierosolymitanam quartum locum voluit obtinere. Ipsasque multis prærogativis & honoribus ac privilegiis decoravit: de quarum provisionibus cum eas vacare contingit, tanto est accuratius cogitandum, & attentius providendum, quanto majoris eminenti altitudine dignitatis, & periculose erraretur in provisionibus earundem. Super hoc igitur cum fratribus nostris habita deliberatione matura, inter alia nostra considerationi occurrit, quod omnes (proh dolor!) prædictarum sedium Patriarchalium civitates aut sunt destructæ, aut occupatæ ab infidelibus, vel a Schismaticis detinentur, ipsarum Capitulis, seu Conventibus, & Canonicis dispersis undique extra civitates ipsas, per alias regiones, seu loca a civitatibus ipsis remota. Ex quo con-

a Vide notata per Doct. in c. antiqua, extra de privil.

contigit (sicut experientia nuper nos docuit) quod vacante Constantinopolitana Ecclesia, per mortem bonæ memoriæ Petri Patriarchæ, solum per unum duntaxat ejus Canonicum fuit de novo pastore electio celebrata, aliis Canonicis suis agentibus in remotis: dictus tamen electus juri, si quod sibi ex electione hujusmodi competeat, in nostris manibus sponte ac libere resignavit. Ideoque de eorundem fratrum consilio & Apostolicæ potestatis plenitudine statui-mus, ut quamdiu civitates ipsæ Schismaticorum, aut infidelium subsunt, aut suberunt ditioni, aut detinebuntur per eos, Canonici dictarum patriarchalium sedium, cum eas vel ipsarum aliquam, seu aliquas vacare contigerit, ad electionem, postulationem, seu quamvis provisionem de præficiendo sibi Patriarcha, vel pastore nullo modo procedant, quousque ad Apost. sedis notitiam deducatur. Nos enim a data præsentium decernimus irritum & inane, si secus per prædicta Capitula, Conventus vel Canonicos, aut quemvis alium vel alios scienter, vel ignoranter fuerit attentatum: non obstantibus quibuscunque ipsarum Ecclesiarum, vel alicujus earum consuetudinibus, vel statutis, juramento, confirmatione dictæ sedis, vel quacunque alia firmitate vallatis, seu constitutionibus, privilegiis, vel indulgentiis sedis ejusdem, per quæ effectus præsentium impediri possent quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum in nostris literis habenda essent mentio specialis. Nulli ergo, &c. Data Laterani X. Calend. Januar. Pontificatus nostri Anno 2.

CAP. IV.

Cum beneficia apud sed. Apost. vacantia sint soli Papæ reservata, ostendit, quæ & quorum apud sedem vacare dicantur eandem. Et primo loquitur de reservationibus, secundo de pensionibus.

Joannes XXII. [an. 1316. Avinion.]

Ex debito pastoralis officii, nobis quanquam immeritis superna dispositione commissi, periculis animarum & Ecclesiarum ac monasteriorum dispendiis, quæ ob ipsorum vacationes diutinas ipsis solent frequentius provenire, congruis remediis (quantum nobis ex alto conceditur) salubriter occurrere intendentes, ut celerius & utilius provideatur Ecclesiis ac monasteriis antedictis, & ut Rom. Eccl. quæ super ipsas Ecclesias ac monasteria ex divina provisione obtinere dignoscitur principatum, honor debitus impendatur: prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, præsertim fel. record. Bonif. VIII. qui dignitates, personatus, Ecclesias & alia Ecclesiastica beneficia, & Clem. V. qui tam hujusmodi dignitates, personatus, Ecclesias, beneficia, quam cathedrales Ecclesias quaslibet, monasteria, prioratus, administrationes & officia quæcunque, quæ apud sedem Apost. vacarent, provisioni Apostolicæ sub certis rationabilibus, quæ ad id nostrum animum induxerunt, de fratrum nostrorum consilio nonnulla detrahendo, aliqua declarando, & quædam addendo de novo, Episcopales, & earum superiores sedes, monasteria, & regulares Ecclesias, ad quæ hi, qui eis pro tempore præficiendi sunt, etiam per electionem canonicam assumuntur, Prioratus, officia vel administrationes eorundem, dignitates, personatus, præbendas, aliæque Ecclesiastica beneficia, cum cura, vel sine cura, quocunque nomine censeantur, quæ apud prædictam sedem vacant ad præsentem, & exnunc in antea (donec Christi dignatio nos dignabitur universalis Ecclesiæ sponsæ suæ regimini præsidere) vacare contigerit apud eam, provisioni nostræ de fratrum nostrorum consilio auctoritate Apostolica reservamus. Hujusmodi autem sedes, monasteria, Ecclesias & alia præfata beneficia Ecclesiastica, per mortem vel depositionem, ac privationem eorum, qui ea obtinerent, per electionum cassationem, postulationem, repulsionem, renunciationem, quorumlibet

provisionem, translationem, sive per successionem muneris consecrationis, aut benedictionis dudum a dicto Clemente prædecessor. nost. promotis impens: nisi de ipsis disposuerit prædecessor, & a nobis, sive auctoritate nostra promovendis impendendi apud sedem ipsam, vel etiam ubicunque, aut quovis alio modo canonice vacare, apud sedem intelligimus prælibatam. Episcopales insuper, vel alias dignitates, Ecclesias, Monasteria, & alia prædicta fratrum nostrorum sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium apud dictam sedem per eorum obitum vacare censemus, sive inibi, sive alibi ubicunque ipsos migrare contigerit de hac luce. Et hoc idem in dignitatibus, & beneficiis quibuslibet (ut de aliis præmittitur) officialium nostrorum, videlicet Vicecancellarii, ejusdem Ecclesiæ Camerarii, Notariorum, auditoris contradictarum, correctorum, scriptorum literarum, ac penitentiariorum nostrorum, necnon abbreviatorum curiæ Romanæ locum sibi volumus vendicare. Rursus hujus nostræ reservationis edictum ad dignitates, & alia jam dicta Capellanorum nostrorum commensalium, & quorumlibet aliorum ratione officii, vel ex causa legitima in dicta curia morantium, quando a nobis pro nostris, & ejusdem sedis negotiis prosequendis, de ipsa curia quocunque modo præmissi, vel aliqui eorum transmissi, aut legati vel nuncii fuerint, & eos ubilibet ante ipsorum ad præfatum curiam reditum (durante legatione, seu prosecutione ipsorum negotiorum) rebus eximi contigerit ab humanis, duximus extendendum. Et id ipsum etiam esse volumus in hujusmodi Capellanis commensalibus, etiam si (ut præmittitur) nunc transmissi fuerint ubicunque, & ipsos rebus eximi contigerit ab humanis. Cæterum edictum ipsum trahimus ad sedes, monasteria, & alia supradicta, quæ vivente adhuc dicto Clem. prædecessore nostro usque ad ejus obitum, nisi de ipsis per eum fuerit ordinatum, & deinde usque ad datam præsentium apud sedem vacaverint eandem, illaque vacare decernimus apud ipsam, dummodo in eis jus in re, licet ad rem non sit aliquibus acquisitum: decernentes extunc irritum & inane, si secus in prædictis, & singulis eorum scienter vel ignoranter, per quæcunque seu quoscunque Apostolica vel alia quavis auctoritate attentatum fuerit, vel contigerit in posterum attentari: non obstantibus piæ memoriæ Gregorii decimi, ac Bonifacii octavi, & aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum constitutionibus super hoc editis: quatenus edicto essent, & sunt contrariæ memorato. Cæteris in ipsis constitutionibus contentis, in suo robore duraturis. Pensiones insuper annuas ab Episcopis, & eorum superioribus aliisque Prælati inferioribus, necnon quibuscunque Capellanis, Conventibus, collegiis, vel singularibus personis factas & faciendas personaliter aliquibus ex eisdem Cardinalibus, seu quibusvis aliis ex prænominatis personis, & pensiones præterea, seu assignationes quantitatum quarumlibet super certis Provinciis, diocesis, Ecclesiis, Monasteriis, vel aliis Ecclesiasticis locis aut ordinibus, etiam a quibusvis prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus factas præmissis personis, sive alicui earundem, vel monasteria, Prioratus, administrationes quaslibet, beneficia regularia, vel alia quælibet quocunque nomine censeantur, non consueta ab olim Clericis secularibus assignari, hujusmodi personis, vel alicui earundem collata, sive concessa in commendam, vel alio quovis titulo ab eisdem prædecessoribus seu aliis Episcopis, vel superioribus Prælati, Capitulis, aut Conventibus, vel collegiis sub edicto prædicto nolumus aliquatenus comprehendendi: quo minus eis cedentibus vel decedentibus, sive illa quovis alio modo dimittentibus, monasteria ipsa, Prioratus, administrationes, beneficia, ac loca hujusmodi,

modi, ad Ecclesias, & Monasteria, sive alia loca religiosa, vel alia Ecclesiastica, eorumque Prælatos, sive personas, ad quas antea eorum dispositio pertinebat, seu quibus immediate subesse noscuntur, libere revertantur: nisi eis quid canonicum obtulerit, vel de ipsis aliter duxerimus disponendum.

**TITULUS IV.
DE AUCTORITATE, ET USU**

**PALLII.
CAP. UN.**

Pallii traditio per objectum criminis, vel defectus retardari non debet, nisi obiciens præmisso juramento de obiectis promptam faciat fidem. Et quid sit promptam fidem facere, declarat.

Joannes XXII. [An. 1318. Avenioni.]
Militiis hominum, quæ sæpe circa impediendam pallii dationem committuntur, volentes salubriter obviare, hæc in perpetuum valitura constitutione sancimus, ut deinceps per objectum cuiusvis criminis, seu defectus traditio pallii faciendâ his, qui ad Metropolitanarum Ecclesiarum, seu aliarum regimen assumuntur, non impediatur in aliquo, nec retardetur, nisi obicientes firment corporali præstito juramento se id malitiose non agere, sed objecta vera esse se credere, ac de obiectis offerant facere promptam fidem, & nihilominus ad poenam talionis, seu extraordinariam se obligent arbitrio præsentis. Promptam vero fidem intelligimus in hoc casu, si intra bimestris temporis spatium numerandum a die collationis in antea probaverint legitime, quod opponunt. Quod si non fecerint, eorum obiectibus nequaquam obstantibus ad ipsius traditionem pallii procedatur. Per traditionem autem hujusmodi, vi accusationis, denunciationis, vel inquisitionis nullum volumus præjudicium generari.

**TITULUS V.
DE OFFICIO CUSTODIS.**

CAP. UN.

In religiosorum mendicantium conventibus plures campanæ esse non possunt sine speciali Papæ licentia: plures autem campanulas in refectoriis, capitulis, & alibi licite possunt ipsi religiosi mendicantes habere. h. d. Et est Extravagans notabilis: & quia pulsare campanas est Custodis officium, ut patet eod. tit. c. 1. in ant. ideo hic non abs re collocata est.

Joannes XXII. (an. 1323. Avenioni.)

Quia cunctos orthodoxæ fidei professores, & viros præsertim Ecclesiasticos sic hortamur adinvicem, & quoad alios etiam conversari, quod ex ipsorum generis nullius offendatur justitia, nec cuiquam scandali materia præparetur: advertentes quod eo, quod nonnulli mendicantium ordinum professores in nonnullis suis conventibus plures campanas obtinent, & in posterum satagunt obtinere, cathedralis, ac Ecclesiæ aliæ suæ queruntur propterea justitiæ detrahi, & exinde civitatibus locorum interdum afferri divinis officiis impedimentum, videturque inter ipsos litigiis, & scandalis via aperti. Nos præmissis obviare cupientes periculis, pacemque desiderantes inter ipsos [sine qua bene pacis auctor non colitur] observari: de statum nostrorum consilio hoc edicto perpetuo ordinamus, quod religiosi dictorum ordinum mendicantium in nullo conventu suo, seu loco plures campanas habeant sine sedis Apostolicæ speciali licentia, sed una tantummodo pro loco quolibet sint contenti. Quod si forsitan communitas, seu universitas aliqua Ecclesiastica, vel mundana, seu iidem religiosi pro illis, in aliquo ipsorum locorum campanam aliam habuerint, vel nunc habent, non illam, sed aliam solam eorum specialiter usibus de-

putatam pulsare valeant horis diurnis, & nocturnis, Missis, & aliis consuetis. Cæterum religiosi eidem permitimus, quod ubi hætenus plures campanas sine lite, & contradictione qualibet in usus duntaxat proprios habuerint, & nunc habent, illis etiam deinceps libere uti possint. Aliis quibuscunque per eos habitis intra trium mensium spatium de suis locis, seu campanilibus deponendis, & nullatenus iterum reponendis. Verum campanulas, quæ in Refectoriis, Sacristiis, Capitulis, & aliis forsitan officinis religiosorum ipsorum consueverunt haberi, sub ista nostra ordinatione nolumus comprehendere. Nulli ergo &c. Datum 2. Novembris, Pontificatus nostri anno 8.

**TITULUS VI.
DE OFFICIO DELEGATI.**

CAP. UN.

Litteræ Apostolicæ impetratæ ad gratias, seu ad lites in aliquibus civitatibus, seu diocæsiibus, dum erant integræ, non obstante divisione facta de ipsis in duas, seu plures civitates, seu diocæses, quæ divisio facta propter divini cultus augmentum, & populi incrementum, & etiam executores, seu Judices earundem habeant sub eisdem modo, & forma illum vigorem in sic divisis, quem habebant in illis, dum integræ remanebant. a

Joannes XXII. Episcopus, servus servorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

[an. 1318.]

Sedes Apostolica in suis actibus veritatem prosequens, lucem amans libenter evitat nodosæ ambiguitatis involucrum: illamque sibi semper in suis ordinationibus reservare cautelam intendit, ut de illis ita proveniant commoda, quod aliis non imminuat detrimentum. Sane pridem ad divini cultus augmentum, & ad salutem populi, quem in nonnullis civitatibus, & diocæsiibus sic multiplicat Altissimus, quod in earum singulis singulorum vultus nequibat, ut deceret, unicus pastor inspicere, aut alias partes boni pastoris implere: salubriter intendentes, in ipsis diocæsiibus, quarum nonnullas in duas, & aliquas in plures diocæses duximus dividendas: certas earum civitates, ac Ecclesias ereximus cathedrales, quarum singulis proprias, distinctas, & limitatas iustissimè assignari. Verum quoniam plures ante ordinationem, seu divisionem nostram hujusmodi tam a nobis, quam a prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus Apostolicas obtinuerunt litteras, super beneficiis Ecclesiasticis in ipsis tunc integris diocæsiibus vacaturis, quarum nonnullæ restant adhuc executioni mandandæ: Nos amovere volentes cuiusvis dubitationis scrupulum, qui circa executionem gratiarum super hujusmodi beneficiis concessarum posset forsan incidere, considerantes attentius, quod per ordinationem, seu divisionem nostram prædictam jus ad rem expectantibus dicta beneficia ante competens ex ratione immutari non debet, quia adeo efficax in divisis diocæsiibus maneat, sicut in ipsis quondam integris, auctoritate præsentium declaramus, quod omnes, & singulæ gratiæ super beneficiis vacaturis ante divisionem hujusmodi in ipsis quondam integris diocæsiibus a nobis, vel prædictis prædecessoribus nostris personis quibuscunque concessæ, tam in ipsis nunc divisis, quam in aliis diocæsiibus decisæ ab illis, eisdem modo, & forma possint suo ordine per executores demandatos, & alios, ad quos id pertinebit, ad debitam executionem adduci, quibus ante divisiones sæpefactas poterant, & debebant. Idem etiam declaramus quoad litteras Apostolicas justitiam continentis, ut videlicet Judices dati per illas in causis quarumlibet personarum, quæ nunc de eisdem diocæsiibus divisis existunt, possint juxta earum tenorem

a Hæc Extravagans habetur inter XX. Joan. XXII. sub tit. de concess. præb. cum gl. domini Zenzolini.

perinde procedere, ac si dictæ diocæses, de quibus mentio in eisdem literis habetur, integræ remansissent. Non ulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Avenion. 3. Cal. Novemb. Pontificatus nostri Anno 2.

**TITULUS VII.
DE OFFICIO JUDICIS ORDINARII.**

CAP. I.

Episcopus monasterium visitans non tenetur accipere Monachos illius monasterii pro rebellionibus, etiamsi hoc habuerit consuetudo: nec in actu visitationis debet esse solus, sed duos, vel tres Clericos cum Notario, qui similiter sit Clericus, secum assumat. h. d.

Bonifacius VIII. (an. 1301. in Latio.)

Debent superioribus suis reverentiam subditi: & dum salubriter ab eis pro culpis correctionem vel curantium medicamenta recipiunt, obedientiam exhibere tenentur. Rursus oportet Præpositos cum charitate & corrigere: decet eos inferre humiliter, quod docent, & paternam subiectos dilectione fovere. Sic debitor delicatus effugitur, sic onerosus creditor minime reperitur. Sane dudum venerabili fratre nostro A. Episcopo Dulmen. ad visitandum Capitulum suæ Ecclesiæ Dulmen. quæ regularis ordinis S. Benedicti fore noscitur, descendente, Prior, & Capitulum ipsius Ecclesiæ excipientes, quod de consuetudine erat Ecclesiæ supradictæ a tempore, cujus non erat memoria, inconcussè servata, quod Episcopi Dulmen. qui fuerunt pro tempore, per se solos absque aliis religiosi sibi adjunctis, vel Clericis, vel Laicis secularibus quibuscunque, assumptis sibi loco Notarii Monacho, seu Monachis Capituli memoratis, visitationem suam hætenus præfate impenderunt Capitulo, supplicarunt eidem Episcopo, ut omnes tam Clericos, quam Laicos, religiosos & seculares (antequam visitationem actualiter exerceret) a Capitulo præciperet amoveri: quibus amotis parati erant ipsum admittere ad visitationem hujusmodi peragendam. Et quia dictus Episcopus eos super hoc non audivit, quanquam protestaretur se velle omnes Clericos suos, & alios (præter tres, vel quatuor, & Notarium) removere, & sic suam visitationem incipere, & complere, idem Prior, & Capitulum ad sedem Apostolicam appellarunt. Proposito itaque hujusmodi negotio coram nobis, & auditis, & intellectis, quæ partes dicere voluerunt: nos considerantes, quod consuetudo prædicta contra communem utilitatem, facultatem probationum (quæ non est angustanda) restringit, propter quod etiam, ut salva scilicet sit rerum probatio, quia publice interest, ne veritas occultetur, cautum est jure, ut eurent magistratus testari, id est, testificari volentibus, seipso, & alios testes, vel signatores præbere. Et statuit generale Concilium, ut a Judicibus adhibeatur persona publica, vel duo viri idonei, qui acta conscribant. Quos quidem Monachos ad prædictam, tum propter eorum professionem, quæ illorum vocem facit festam, & ipsos arceat a judiciis, & publicis, sive civilibus actibus, nec patitur (prout constitutio novella declarat) nisi in inquisitionis hæreticæ pravitatis causa, tabellionis [cujus vicem in hac parte duo viri per supradictum Concilium obtinent] officium exercere: tum quia suspecti nec contra Priorem, aut Capitulum, quibus subiunguntur, constare non esse idoneos. Attendentes quoque, quod id Episcopali non modicum detrahit dignitati,

a Vide Conc. Trid. sess. 13. de reform. c. 1.

si ab Episcopo, qui dignitatem propriam suo ingenio auget, seque solum suspectis quandoque forsitan, quos visitat, committere compellatur: dictam consuetudinem, per quam prælati Prior, & Capitulum videntur nimium delicati, tanquam non rationabilem reprobamus. Sed ne sit Episcopus onerosus, decernimus, nostrorum prædecessorum vestigiis inhærentes, ut cum ad visitationem de cætero faciendam in Ecclesia memorata descenderit, in visitationis actu duas, vel tres honestas personas Clericali characterè insignitas, quarum una ad minus sit religiosa ordinis supradicti, & unum Notarium Clericum secum habeat, & non plures: consuetudine aliqua obtenta, & compositione qualibet inter partes ipsas super hoc in contrarium facta hætenus non obstante. Nulli ergo liceat hanc paginam nostrarum reprobationis, constitutionis &c. Datum Anag. X. Cal. Augusti, Pontificatus nostri Anno 8.

CAP. II.

Beneficia plura incompatibilia obrinens sine dispensatione debet illa præter ultimum in manu ordinarii intra duos menses dimittere: alias pœnas incurrit hic positas. Et debet Ordinarius tales plura beneficia obtinentes compellere ad ostendendam dispensationem: quod si non fecerit, ab ingressu Ecclesiæ suspenditur. Vide c. Ordinarii. eod. tit. lib. 6. quod si diligenter notetur, hæc Extravagans sub hoc tit. recte collocata dicitur.

Joannes XXII. [an. 1318. Avenioni.]

Ut a quos virtutis amor a vitio ambitionis execrandæ, & avaritiæ cæcitate non retrahit, saltem rigor coercet disciplinæ: statuimus, ut quicumque plures dignitates, vel personatus, aut parochiales Ecclesias, aut dignitatem, vel personatum cum alio beneficio curam animarum habente, simul sine canonica dispensatione detinens, illa omnia, & singula (illo duntaxat excepto, quod ultimo receperit, quod possit, si tamen in eo ex collatione canonica sui sibi competat, retinere) intra duos menses a die notitiæ hujusmodi nostræ constitutionis continue numerandos effaciter verbo, & facto, absque fraude aliqua in manu Ordinarii dimittere teneatur: per eum, vel per eos, ad quem, vel ad quos eorum dispositio spectabit, ea vice libere disponenda. Quod si non fecerit, etiam illo fit ipso jure privatus, in quo jus competeat eidem, & inhabilis ad quicumque beneficia obtinenda penitus censetur. Qui vero deinceps receperit dignitatem, vel personatum, aut beneficium curam habens animarum annexam, si prius simile beneficium obtinebat, primum, quo postquam secundi possessionem habuerit, vel per eum (omni dolo, & fraude cessantibus) quo minus habeat, steterit, privatus noscitur ipso jure, absque moræ dispendio in manu Ordinarii omnino similiter dimittere teneatur, per eum, vel eos, ad quem, seu quos collatio, seu ordinatio spectaverit, disponendum: quod nisi fecerit, extunc secundo fit ipso jure privatus, & inhabilis ad sacros ordines, & ad quodcumque beneficium Ecclesiasticum obtinendum. Ut autem præmissorum, fractus facilius subsequatur, omnibus, & singulis Ordinariis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna suspensionis ab ingressu Ecclesiæ, quam eos (si in exequendis subsequentibus negligentes fuerint) incurrere volumus ipso facto, districte præcipimus, & mandamus, ut sub certa, & formidabili pœna eorum arbitrio infligenda, subditis suis plures dignitates, & personatus, aut Ecclesias, quibus cura imminet animarum, aut dignitatem, vel personatum cum alio beneficio, cui cura similis sit annexa, obtinentibus, injungere debeant, quod dispensationes, aucto-

a Vide Conc. Trid. sess. 7. de reform. c. 3. & 4. & sess. 24. de reform. c. 17.